T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 694
KARAR NO : 2017 / 744
KARAR TR : 27.11.2017

ÖZET : Sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : G. S. A.Ş.
Vekilleri : Av. A. B. - Av. B.Ö.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü

O L A Y : Davacı vekili; müvekkili şirkete sigortalı 07 … 4824 plaka sayılı aracın, 11.01.2017 tarihinde davalının yapım, bakım, onarım ve işletilmesinden sorumlu olduğu yolda meydana gelen maddi hasarlı trafik kazasına karıştığını, araçta oluşan hasar nedeniyle 84.526,17-TL hasar tazminat bedelinin müvekkili tarafından ödendiğini, böylelikle müvekkili şirketin Türk Ticaret Kanunu'nun 1472. maddesi uyarınca sigortalının haklarına halef olduğunu; Trafik Kazası Tespit Tutanağında; "Bu kazanın oluşumunda 120 metre yol boyunca devam eden yolun buzlu olması nedeniyle karayolunun bakım ve onarımında sorumlu olan Antalya Karayolları 13. Bölge Müdürlüğüne bağlı 131 Söğüt karayolları bakım evinin kazaları önleyici gerekli önlemleri ve tedbirleri almadığı, yeterli temizleme ve tuzlama çalışması yapılmadığı, 2918 sayılı KTK'nın Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri başlıklı 7.maddesinin A fikrasında (Yapım bakımından sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği bakımından gerekli düzenleme ve işaretlemek yaparak, önlemleri almak ve aldırmamak) görevini ihmal ettiğinden kusurlu bulunduğu, araç sürücüsünün herhangi bir kusurunun olmadığının" tespit edildiğini; ekpertiz raporu ile tespit edilen sigortalı aracın onarım bedeli olan 84.526,17 TL.nin 16.03.2017 tarihinde ilgili firma hesabına, müvekkili şirket tarafından sigortalı adına ödendiğini; davalıya yapılan müracaatlardan bir sonuç alınamadığını ifade ederek; fazlaya ilişkin tüm talep ve dava hakları saklı kalmak kaydıyla, 84.526,00-TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle 25.5.2015 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 17.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 6.6.2017 gün ve E:2017/254, K:2017/269 sayı ile, "(…) 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-b maddesi gereğince "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davalarının" idare mahkemelerinde açılması gerektiği, somut olayda ise, davacı tarafın, meydana gelen kaza sonucu kendi sigortalısına ödemiş olduğu miktarı, yolda gerekli bakım ve onarımı yapmayan, güvenlik tedbirlerini almayan ve görev ve sorumluluğunu usulen yerine getirmediği belirtilen Karayolları Genel Müdürlüğünün hizmet kusuru olduğundan bahisle, TTK.nun 1472 ve devamı maddeleri gereğince, rücuen tazmini talebinde bulunduğu, buna karşın, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan zarar görenler tarafından açılacak tam yargı davalarının, idari yargı mercilerine açılması gerektiği ve HMK.nun 114/b- 115/2 maddesi gereğince, yargı yolunun caiz olmasının dava şartı olduğu ve yargılamanın her aşamasında ve kendiliğinden mahkemece göz önünde tutulması gerektiği dikkate alınarak, aşağıdaki şekilde karar verilmesi gerekmiştir.

HÜKÜM / Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

Açılan davanın yargı yolu bakımından REDDİNE…" karar vermiş, bu karar istinaf yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 5.İdare Mahkemesi,18.8.2017 gün ve E:2017/2061, K:2017/2206 sayı ile, davacı şirketin sigortalısının Denizli ili istikametinden Antalya ili istikametine seyir halinde iken Burdur ili Çavdar ilçesinde maddi hasarlı trafik kazasında davalı idarenin hizmet kusurunun bulunduğundan bahisle ödenen 84.526,00-TL tazminatın davalı idarece ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşıldığından, 2577 sayılı Kanunun 36. maddesinin (b) bendi gereği davanın görüm ve çözümünde hizmetin görüldüğü veya eylemin yapıldığı yer olan Burdur ilinin idari yargı yetkisi yönünden bağlı olduğu mahkeme olan Isparta İdare Mahkemesinin yetkili bulunduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle; 2577 sayılı Kanunun 14 ve 15/1 -a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, anılan maddenin 4. fikrası uyarınca bu karara karşı temyiz/itiraz yolu kapalı olduğundan dava dosyasının bekletilmeksizin yetkili Isparta İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

ISPARTA İDARE MAHKEMESİ; 28.9.2017 gün ve E:2017/1657 sayı ile, "(…) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 2. maddesinde, bu Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve karayollarında uygulanacağı ifade edilmiş; aksine bir hüküm yoksa; Karayolu dışındaki alanlardan

kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerler ile, erişme kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun bağlantısını sağlayan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da, Bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüş, diğer yandan aynı Kanunun 3. maddesinde de "Geçiş yolu"nun; araçların bir mülke girip çıkması için yapılmış olan yolun, karayolu üzerinde bulunan kısmı olarak tanımlanmış, aynı Kanunun 7. ve devamı maddelerinde karayollarının yapım ve bakımdan sorumlu olan idarenin can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmanın, görev, yetki ve sorumlulukları arasında sayılmıştır.

19.01.2011 günlü 27820 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanunun 14. maddesi ile değişik 2918 sayılı Kanunun "Görevli ve Yetkili Mahkeme" başlıklı 110/1. maddesinde; "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür." hükmü, 6099 sayılı Kanunun 15. maddesi ile 2918 sayılı Kanuna eklenen Geçici 21. maddede ise; "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz." düzenlemesi yer almıştır.

Bakılan davanın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun yukarıda belirtilen 7. maddesi ile davalı idareye verilmiş görev, yetki ve sorumlulukların gereği gibi yerine getirilmediğinden bahisle açıldığı ve sigortalı aracın karayolu üzerinde maddi hasara uğradığı hususları dikkate alındığında, bu doğrultuda 2918 sayılı Kanun'dan doğan sorumluluk davası kapsamında bulunduğu ve aynı Kanunun yukarıda metni yazılı 110. maddesi hükmü uyarınca davanın adli yargının görevinde olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 11.04.2016 günlü, E:2016/163, K:2016/110 sayılı kararı da aynı yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; Mahkememizin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyiş Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için iş bu dosya ile birlikte Ankara 17. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2017/254, K:2017/269 sayılı dava dosyasının mahkemesinden istenerek temininin ardından dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 27.11.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda seyir halindeyken meydana gelen maddi hasarlı trafik kazası sonucu hasara uğrayan sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini karşılayan sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; aynı Kanunun, "Karayolları Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri" başlıklı 7. maddesinde; " Karayolları Genel Müdürlüğünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu olduğu karayollarında can ve mal güvenliği yönünden gerekli düzenleme ve işaretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırmak,

b) Tüm karayollarındaki işaretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

c) (Mülga: 17/10/1996 - 4199/47 md.)

d) Trafik ve araç tekniğine ait görüş bildirmek, karayolu güvenliğini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında, İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve işaretlemek,

f) Trafik kazalarının oluş nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırmak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayollarında trafik güvenliğini ilgilendiren kavşak, durak yeri, aydınlatma, yol dışı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya diğer kuruluşlarca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile işaretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırmak,

i) (Mülga: 3/5/2006 – 5495/4 md.)

j) (Değişik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutanağı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli işlemin yapılması için en yakın trafik kuruluşuna teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmaktır.

(Son fikra Mülga : 28/3/1985 - 3176/16 md.)" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirketçe sigorta edilen 07 … 4824 plaka sayılı aracın, 11.01.2017 tarihinde Denizli ili istikametinden Antalya ili istikametine seyir halinde iken Burdur ili Çavdar ilçesinde maddi hasarlı trafik kazasına karıştığı; araçta oluşan hasar nedeniyle 84.526,17-TL.nin davacı şirket tarafından karşılandığı; kazanın, 120 metre yol boyunca devam eden yolun buzlu olması nedeniyle karayolunun bakım ve onarımında sorumlu olan davalı İdarenin, kazaları önleyici gerekli önlemleri ve tedbirleri almaması, yeterli temizleme ve tuzlama çalışması yapmaması nedeniyle meydana geldiği ileri sürülerek; ödenen 84.526,00-TL hasar bedelinin, davalı idareden rücuen tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Isparta İdare mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Ankara 17.Asliye Hukuk Mahkemesinin, 6.6.2017 gün ve E:2017/254, K:2017/269 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Isparta İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 17.Asliye Hukuk Mahkemesinin, 6.6.2017 gün ve

E:2017/254, K:2017/269 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.11.2017 gününde Üyelerden Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Ahmet Tevfik
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI

KARŞI OY

3.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/580 K:2015/592 sayılı kararında belirtilmiş olan düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyoruz.27.11.2017

ÜYE	ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN	Turgay Tuncay VARLI